

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. II. TIT. IV. De In Jus Vocando.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9044

OBJ. *d. l. un. pr.* Ubi duumviri, qui sunt minor magistratus, excluduntur.

RESP. Hoc non ideo est, quia minor sunt magistratus, sed quia non totum magistratum, verum ejus partem saltem constituunt. *L. 6. §. 1. quod cujusque un. L. 4. §. 4. damn. inf.*

Atque id praxi observari ait *Laut. inf. h. Hahn. h. t. n. 1. Brunn. ff. h. num. 1.*

Qv. III. Quenam sint alia media coercendi contumaciam non comparentis?

Laut. p. 29. verb. de aliis mediis. RESP. (1) Denegatio jurisdictionis, *L. 26. §. 6. ex quib. caus. maj.* (2) Missio in bona, in primis si res soli sint, *L. 2. l. 7. §. 1. Quib. ex caus. in poss.* (3) Captio pignorum, si res mobilis sit, secundum ordinem legis *15. §. 2. re jud.* (4) Processus in contumaciam in causa principali, *l. 13. C. jud.* (5) Arresta, vincula, carcer, relegatio, bannus &c. *Old. Class. 1. act. 2.* (6) Apprehensio per apparitores, *l. 15. §. 2. injur. l. 8. C. quand. Et quom. jud.* (7) Sequestratio, *Clem. un. sequest.* (8) Manus militaris, *l. 68. rei vind.*

Sed posteriora hæc media sunt extraordinaria, quando reus resistit, & vel non patitur rem mobilem duci, aut pignora capi, vel missum in bona non admittit, &c. *Conf. inf. tit. V. q. 1. in fin.*

LIB. II. TIT. IV.

DE

IN JUS VOCANDO.

Qv. I. An vassallus Dominum in jus vocare possit?

Laut. p. 29. verb. De feudi dominio. ALII AFFIRMANT, *Clar. q. 25. §. feud. n. 1. Dd. apud Olem. Disp. feud. 10. n. 13. Brunn. ad L. 13. ff. h. ibique Dd.*

ALII NEGANT, *Olem. d. n. 13.* qui suam sententiam in Camera, & *Dn. Stryk. U. M. h. §. 3.* qui generali praxi eam receptam dicit. Nos distinguimus inter causam civilem & criminalem: Ex illa dominus in jus vocari potest per *text. expr. in 2. f. 33. §. 1.* etiam sine veniæ impetratione, quia hodie reus non privata autoritate in jus vocatur, sed a magistratu: *Myns. 4. Obs. 92. Dn. Par. Hyp. J. feud. tit. 13. §. 13. Et tit. 6. §. 24.*

Ex

Ex hac nec cum veniæ impetratione in jus vocari potest, tum quia est instar patroni, contra quem hujusmodi actiones institui, ob reverentiam ipsi debitam, nequeunt. *L. 5. Obseq. patr. præs. st.* tum quia indignum videtur, vasallum sese ingerere actioni, quam quilibet e populo intentare potest, idque ita traditur in *2. f. 33. §. 1. in fin.* ibi: *Quidam tamen dicunt in criminali non licere in civili licere. Dn. Par. dist. hyp. tit. 6. §. 24.* Atque hæc sententia ex eo quoque confirmatur, quod vasallus in juramento fidelitatis caveat se non exsisturum delatorem domini: Unde in *2. f. 24. §. 2. vers. item* inter capita felonix refertur, *si delator domini sui exsiterit, Et per suam delationem grave dispendium eum sustinere fecerit:* Quod proinde ad sola criminalia pertinet.

DISSENT. *Bitsch. ad 2. f. 33. n. 6. Rosent. de feud. c. 10. concl. 23. n. 25. Et seq.*

Qv. II. *An antiqua in jus vocatio obtorto collo fieri potuerit?*

NEGAT. *Bach. ad Tr. V. 1. disp. 4. th. 1. h. Vinn. ad Inst. de Act. §. 12. Laut. p. num. 3. Rectius vero*

AFFIRM. (1) arg. *L. 103. ibi extrahi, de R. I. L. 21. h. 2. Et l. 18. ibi vim inferre, h. t.* hinc (2) quædam personæ, quibus debetur reverentia, vel plane in jus vocari non poterant, vel non nisi impetrata a prætore venia. *L. 4. §. 1. L. 13. h. t.* Idque (3) scriptores Romani communi ore testantur: *Plaut. in Rudent. act. 5. Sc. 2. Terent. in Phormion. act. 5. Scen. 8. Horat. L. 1. Serm. Satyr. 9.* Denique & (4) ipsa lex 12 tabb. hujus rei fidem facit, *Si in jus vocatus non eat, manum injicito Et c. Goth. Fragm. LL. 12. tabb. tit. 7. Leg. 4.*

Rationem Dd. ponunt in sanctimonia fidei, quam fallere videntur illi qui debito suo se exolvere detractant *Dn. D. Tiul. in Disp. de cit. jud. incomp. cap. 1. §. 7. Et 8.* cujus proinde violationem gravissimis Romani coercerant pœnis.

Hodie omnis citatio fit publica autoritate. *Laut. p. 29. in fin. ibique Dd.* indeque (1) privata illa cessat, *dd. II.* (2) Non opus est veniæ impetratione, *ibid. Laut. p. 30. pr. ibique Dd.* Nec si parentes citantur, *Illust. Dn. Stryk. U. M. h. §. 2.* Neque præcise opus esse exprimere reverentiæ vinculum ex plurimis actis observavi.

C o c c. J. C. P. I.

Y

DISSENT.

DISSENT. *Schilt. Ex. 7. th. 7.* Si tamen actio famosa sit, vel alio modo in reverentiam impingat, hodieque in factum temperari debet. *Dn. Schilt. d. l.* Ipsam tamen venie impetrationem in Ducatu Wurtemb. obtinere tradit *Dn. Stryk. d. l.* de Francia quoque id testatur *Schilt. Ex. 7. th. 7.* de Jure Prutenico vide *J. Prov. Prut. L. 1. t. 14. art. 6. §. 6.* Unde (3) magistratus etiam durante officio conveniri potest, *Laut. p. 29. in f. Brunn. ad L. 3. h. n. 2.* (4) Poena quoque 50. aureorum, (quæ ei, qui contra Edictum in jus vocatus esset, tribuebatur, *Laut. p. 29.*) cessat. *Hyp. §. 15. act. Fab. C. l. 2. t. 2. def. 13.*

Aliquando tamen hodieque privata in jus vocatio, quæ obtorto collo fit, obtinet; Nimirum (1) si debitor in fuga, vel de fuga, suspectus est. *L. 10. §. 16. quæ in fr. cred. arg. l. 52. §. 1. ad L. aquil. Gail. 2. O. 44. n. 12.* Item (2) in vagabundis advenis &c. (3) Quoties judicis copia non est: At tunc nititur hæc vocatio jure defensionis naturalis, non isto jure positivo privatæ vocationis: Unde fieri potest & die feriato, & in clerico, & per vim, *d. l. 52. §. 1. Conf. Brunn. ad W. h. g. 19.* quin ex privatis quoque ædibus. *Brunn. in ff. ad L. 18. n. 2. §. 3. h. t. ibique Dd.*

Qv. III. *An ille, qui tutorio nomine parentem &c. in jus vocat, puniatur ex hoc edicto?*

Laut. p. 29. verb. aut tutorio &c. **R**ESP. Si filius & libertus tutores sunt, possunt patronum & parentem nomine pupillorum in jus vocare, quia ex officii necessitate vocant, *L. 16. h.* Si vero ipse patronus vel parens tutores sunt, eos non possunt vocare, nec tanquam tutores, quia ultro eos vocarent. *L. 10. §. f. h.*

Hodie etiam hi vocari possunt, quia citatio est publica per *quæst. preced.*

Qv. IV. *An quis subditum suum in alieno territorio degentem per nuncium vel missis literis citare possit?*

Laut. p. 30. verb. Competens. **N**EG. (1) Quia citatio est actus jurisdictionis, quin initium processus judicialis, §. *f. Inst. de pæn. tem. litig.* extra territorium vero jus dicenti impune non paretur, *L. f. ff. h.* (2) Quia iudex extra territorium privatus est, privatus autem privato imperare nequit.

nequit. *L. 13. §. 4. ad SC. Treb. L. 4. in f. de recept. arb. L. 14. pr. Man.* Idque (3) expresse ita statuitur in *clem. 2. vers. Ut illud &c. de sent. & re jud.* in quo simpliciter omnis citatio improbatu ac pro nulla habetur, quæ extenditur extra fines territorii: Et in *Nov. 69. c. 2. & 3.* alius modus statuitur, quo citari debet, de quo statim: Eamque sententiam (4) praxi observari tradit *Brumm. proc. c. 3. §. 15. Conf. Köp. p. 1. dec. 43. n. 3. Paurm. de Jurisd. L. 1. c. 25. n. 41. seq. Umm. disp. ad proc. 5. th. 6. Mev. Jus. Lub. L. 3. t. 1. art. 7. n. 8. Fab. C. tit. de jurisd. def. 23. n. 5. quicquid dissentiat Gail. 1. O. 56. in f. Rauchb. p. 1. q. 13. n. 16. & 17. & alii Dd. in Disp. Dn. Par. de concurs. plur. jurisd. d. §. 23.*

Hæc adeo vera sunt, ut (1) nec comparere nec excusare se teneatur citatus, quia notorium est non esse fundatam jurisdictionem, adeoque frustra id opponeret. *L. 1. §. 12. O. A. Myns. cent. 6. Obs. 7. n. 3.* Ita (2) contra emanentem in contumaciam procedi nequit, non enim potest contemnere videri iudicem, cum iudex non sit, *Brumm. proc. civ. t. 4. §. 1. Marant. spec. part. 6. memb. 2. n. 1.* Quin (3) si iudex hujusmodi etiam emanente reo in causa principali judicaverit, sententia est ipso jure nulla, quia ferretur ab eo qui jurisdictionem non habet: *clem. fin. de sent. & re jud.*

OBJ. (1) Quod subditus ubique sit subditus, quæ est ratio *Gaili d. 1.*

RESP. Non sufficit potestas in personam ad hoc ut citari illa possit, sed & requiritur potestas in loco, quia jurisdictio loco inhæret, ejusque finibus conclusa est, adeoque extra loci fines ne in subditos quidem exerceri potest. *Disp. de concurs. plur. §. 24.*

OBJ. (2) *L. 33. §. 5. C. off. præf. urb.*

RESP. Non ibi agitur de citandis sacerdotibus ex alieno territorio, nam id expresse prohibetur *d. l. 33. §. 2.* Sed de sacerdotibus qui in provincia degunt, sed Romæ reperti ibi conveniuntur: *dist. d. sp. §. 25.*

OBJ. (3) *L. 2. C. eod.*

RESP. Ibi potius contrarium dicitur, nam pluribus rescriptis prohibitum esse ait aliquem e provincia evocari; & dum ibi excipiuntur præfectorum officiales & populares factionarii, magis inde firmatur regula in casibus non exceptis. *d. §. 8.*

OBJ. (4) *c. 1. §. contrahentes &c. de for. comp. in 6.*

RESP. Verum est, quod executio in bonis rei absentis fieri non possit, nisi eo citato & audito: Non vero dicitur quo modo citari

debeat, nedum quod missis literis vel per nuncium ex alieno territorio evocari possit, sed intelligitur citatio quæ fit secundum juris rationem *dist. disp. §. 25.*

Legitimus ergo modus citandi reos ex alieno territorio est: (1) Si citatio fiat ad domum, vel insinuetur uni e familia, vel procuratori, qui postea privatim domino nunciare citationem debent. *Nov. 69. c. 2.* (2) Si nec familiam habeat, nec procuratorem, nec constet ubi sit: tunc voce legitima, scil. præconis, vocabatur: *Nov. 69. c. 3. Brunn. d. c. 3. §. 18.* Hodie per edictum publice affixum: *dist. Disp. §. 26.* Vel denique & (3) per literas subsidiales, si citatio mittitur ad judicem loci ubi reus degit, ut ille reo insinuet, ex *dist. Clem. 2. vers. Nos quoque*: quæ hodie frequentissima. *Laut. p. 30. Et Dn. Stryk. U. M. h. §. 11. Brunn. d. l. n. 18.*

His omnibus enim modis Judex competens intra fines suæ jurisdictionis non extra eos disponit. *Umm. ad Proc. jud. 5. th. 11. n. 64. Hillig. ad Don. v. 2. L. 23. c. 2. l. c.*

Qv. V. *An quis subditum ex aliena jurisdictione ejusdem territorii immediate citare possit?*

DISTING. Vel enim (1) PRINCEPS citat, & ille jure superioritatis territorialis omnes subditos evocare potest, *L. 58. de jud. Merv. Jur. Lub. L. 3. t. 1. art. 7. n. 8. dist. Disp. de Concurf. §. 20. ibique Dd.* (quamquam id facere non solet, sed plerumque remittat ad primas instantias. *Carpz. L. 2. Resp. II. Struv. S. J. C. Ex. 5. §. 15.*)

Exc. Si jurisdictione jure quodam proprio territorii concessa sit. *sup. q. 23.* Atque hinc est, quod Imperator & Judicia imperii neminem, nec proprios subditos, e Statuum territorio immediate citare possint. *Coil. 1. O. 139. inf. Disp. de Concurf. plur. §. 21. Dn. D. Thil. Disp. de citat. jud. incomp. c. 6. §. 5. ubi & alia ratio additur.*

Vel (2) MAGISTRATUS SUPERIOR citat aliquem e judicio inferiori, five primæ instantiæ; tunc fieri hæc citatio non potest, nisi interpellato judice primæ instantiæ, utpote in cujus subditos superior judex nondum jus habet: Cum enim jurisdictionum gradus & instantiarum ordines, publica lege constituti sint, judex legem hanc invertere, & jurisdictionum officia confundere nequit. *L. 23. C. de testam. L. 1. C. de exec. Et exact. fac. l. ult. inf. C. Eod. Boer. dec. 8. inf. Carpz. d. l. dist. Disp. de concurf. plur. §. 18.*

Vel

Vel (3) MAGISTRATUS citat subditum e loco ubi alius iudex CONCURRENTEM jurisdictionem habet, tunc enim ille, etiam hoc non requisito, subditum citare potest, per tradita *sup. q. 26.* Vid. tamen *dist. disp. §. 22.*

Qv. VI. *An sententia contra non citatum lata sit ipso jure nulla, etsi eam approbet non citatus?*

AFF. *L. 7. C. quom. & quand. jud. Zæf. h. n. 21. Brunn. ad Wes. h. q. 33.* quia est defectus essentialis iudicii, cui partes renunciare non possunt, *Zæf. d. l.*

OB J. Quod sententia nulla sit in favorem partis non citatæ, quæ proinde suo juri renunciare potest: *arg. l. 14. C. de procur.*

RESP. Ibi sententia nulla est, non quia vitium est substantiale ipsius iudicii sed ob solum favorem minoris. *Zæf. d. l.*

Qv. VII. *An citatio die feriato, vel ad diem feriatum, fieri possit?*

RESP. Die feriato citatio insinuari non potest, per *L. 2. §. f. C. de Laut. p. fer. c. f. X. eod.* quia hæc insinuatio est actus jurisdictionis, quæ die feriato exerceri nequit. *L. f. §. 1. C. feriis.* Equidem hodie id mutatum esse ait *Gail. alleg. loc. & Bluhm. Andler. aliique apud Dn. Stryk. U. M. h. §. 10.* Sed bene hic monet, debere potius contrarium observari. *Conf. id. tit. de fer. §. 8.*

Ad diem feriatum multo minus citatio fieri potest, ex eadem ratione; adeoque impune emanere potest. *L. 2. in f. si quis in jus voc.* At moribus valet ad eum effectum ut sequenti die compareat; *c. 6. X. dot. & Cont. Dn. Stryk. U. M. h. §. 10. & tit. de feriis §. 9.* modo certus dies non fit expressus: Si enim ille dies, ad quem expresse vocatur, feriatum est, ipso jure nulla est citatio. *Dn. Stryk. dd. ll.*

Qv. VIII. *Quidnam operetur citatio?*

RESP. I. PRÆVENTIONEM; i. e. si duæ concurrentes sunt jurisdictiones, uti Camera Imperii & aulici iudicii, tunc reus ab uno competente citatus ab altero citari nequit, sed potest operari, causam jam alio coram iudice motam, indeque posteriorem præventum esse, quia lis ubi cœpta est ibi finiri debet, *L. 30. l. 7.*

de jud. L. ult. C. de in jus voc. L. 4. C. de jurid. & lite pendente (quod fit post citationem) nihil innovandum est. *Olem. ult. ut lit. pend. Mynf. 4. Obs. 26.* Secus ergo si præveniens fuit incompetens. *Carpz. p. 1. const. 7. def. 21. n. 5. Dn. Thil. disp. de cit. Jud. incomp. c. 5. §. 1.*

II. PRÆSCRIPTIONEM INTERRUPTIT, quia tota ratio præscriptionis fundatur in silentio, *l. 2. C. Ann. exc. l. 7. §. f. præscr. 30.* non potest autem dici negligens fuisse actor, nec tanto tempore siluisse, qui iudicem adit, & reum in jus vocat. (Modo postea sequatur litis contestatio, ne ab interpellatione recessisse videatur. *l. 32. §. 1. de Usur. Conf. part. 2. L. 41. t. III. q. 25.*)

III. PERPETUAT JURISDICTIONEM MANDATAM, ita ut etiam mortuo mandante, mandatarius maneat; post citationem res desit esse integra, adeoque mandatum amplius revocari nequit. *c. 20. Off. jud. deleg. Wurmf. L. 1. O. 13. n. 5. Sup. tit. 1. quæst. 12.*

OBJ. Quod iudex omnia habeat ex jure & persona defuncti mandantis: *L. 16. de jud. L. 1. off. ejus.* Eo ergo non amplius existente cessare videtur jus delegati, cum nihil habere possit ab eo qui ipse jurisdictionem amplius non habet; & sublato jure constituentis, tollitur jus constitutum.

RESP. Exc. est si res integra esse desit, tunc enim jus semel quaesitum morte mandantis tolli non potest. *sup. t. 1. q. 12.*

IV. AN PERPETUAT ACTIONES TEMPORALES? Vel, an actio quæ sua natura annua vel personalis est, post citationem durat 40. annos, & transit ad hæredes? (*Conf. §. 1. perp. & temp. act. L. 26. ff. Obl. & Act.*)

NEG. (1) Quia demum per litis contestationem actiones perpetuari dicuntur, *d. §. 1. L. 1. §. 1. C. ann. Exc. ibi: in iudicium deductæ sunt, l. 58. de O. A.* per citationem autem nec actio contestata, nec in iudicium deducta dici potest, quin, si non insit citationi, ab ea recessisse videtur, *l. 32. §. 1. Usur.* Nam (2) per solam litis contestationem quasi contrahitur, adeoque ex eo quasi contractu tenentur hæredes, *L. 87. l. 139. R. J. l. 3. §. 11. de pec.* quæ ratio tota cessat in citatione. *Meier. Colleg. J. A. h. §. 25. Hahn. ad W. h. n. 11.* Idque (3) multo magis in pœnalibus obtinet, neque enim hæredibus imputari debet, quod defunctus ex suo delicto debeat. *arg. l. f. ff. de fidej.*

V. Cita-

V. Citatione facta INDUCITUR LITIS PENDENTIA, *Clem. ult. ut lit. pend. Myns. 4. O. 26. Mart. Proc. Sax. tit. 4. §. fin. n. 24. ibique late Dd.*

Unde VI. NIHIL tunc INNOVARI potest, sed quicquid fit, dicitur attentatum, *diff. Clem. Wurns. tit. 12. O. 9. quod statim restitui debet. Lan. ellot. de attent. p. 3. c. 26. num. 27. Et seq.*

VII. Facit rem LITIGIOSAM, quia citatio est initium litis. *Nov. 112. c. 1. Mart. d. 1.*

VIII. Sub citatione continetur salvus conductus. *Mart. d. 1. arg. l. 2. ff. de Jurisd.*

LIB. II. TIT. IV.

SI QUIS IN JUS VOCAT.

QV. I. An citatus a iudice, de cujus competentia dubitatur, teneatur comparere & allegare suam exemptionem?

RESP. Si citatus est EXTRA TERRITORIUM citantis, tunc *Laut. p. impune non comparere, l. f. de jurisd. L. 4. §. 6. re jud. L. 53. §. f. Eod. 33. verb. l. 1. §. f. ad Treb. L. 1. §. 2. quod quisque juris, quia præsumtio est contra iudicem; Adeoque hic jus suum citandi docere debet, Mev. p. 8. dec. 283. etiamsi dubitetur.* Vid. *sup. t. 1. q. 26.* Si INTRA TERRITORIUM citantis existat, & notoria sit ejus exemptio, nec tunc comparere tenetur: *L. f. ff. h. L. f. C. exhib. reis. Marant. p. 6. tit. de cit. n. 51. Franzk. h. n. 5. Dn. Stryk. U. M. h. inf.* Si dubia sit, tunc præsumtio est pro jurisdictione iudicis, quippe qui fundatam eam habet in toto territorio, adeoque exercere illam potest, donec aliud probetur: Si quis proinde se exemptum dicit, privilegium suum docere debet, & hoc probat exemplum *L. 5. ff. de judic. (quæ proinde non de citato extra, sed intra territorium agit, uti solide probat Dn. D. Thil. disp. de cit. jud. incomp. c. 4. §. 6.) L. 2. pr. si quis in jus voc. Carpz. p. 1. c. 3. def. 11. Gail. l. 1. O. 48. n. 8. Et seq. Accedit reverentia & autoritas magistratui debita quæ in dubio ei denegari non potest.*

Adeo autem hoc casu comparere tenetur citatus, ut (1) in potestate iudicis sit, cognoscere de competentia, & circa dubium illud sententiam ferre, *L. 2. §. 1. L. 5. de judic. L. 2. pr. si quis in jus voc. Mev.*

